

Др Владан Јончић*

МИОДРАГ СИМИЋ (1931 2012)

Пред саме новогодишње празнике, у дане свеопште радости, стигла је тужна вест. Умро је професор др Миодраг Симић, наш драги Миша. Навикли смо да га после његовог одласка у пензију повремено виђамо у нашој кући, у згради Правног факултета, у којој је провео добар део своје радне и универзитетске каријере и да у шаљивом тону евоцирамо успомене из времена заједничког рада. Сада ће нам недостајати тај његов ведар дух и искричав критицизам, проткан добрим очинским намерама. Увек спреман да несебично пренесе и подели своја открића у научном раду, који је наставио и после одласка у пензију, да у разговорима с млађим колегама још једном провери своје закључке, да укаже на нека нова сазнања, да понуди добар савет.

Његов животни пут био је креативан, разнолик и садржајан. Миодраг Симић је рођен 3. марта 1931. године у Београду где је завршио основну школу и гимназију. Потом је завршио Филозофски факултет Универзитета у Београду на Одељењу за историју. Магистарску тезу под насловом „Школе у Београду у време окупације 1941 – 1944. године” одбранио је 1973. године, а докторирао је 1985. године на Филозофском факултету у Новом Саду с темом „Лист ,Политика’ и јавно мњење Србије од 1904. до 1915. године”.

Радна и професионална каријера била му је врло интересантна и богата. Бурно и контроверзно време у коме је професор Симић проживео младост одразило се и на његов животни пут. У време обнове земље после Другог светског рата, као млади гимназијалац укључио се у општи, ентузијазмом надахнут покрет обнове земље и учествовао је у више омладинских радних акција. Пред крај своје професионалне каријере често је истицао да је поносан на тај део

* Аутор је ванредни професор Правног факултета Универзитета у Београду.

свог живота, као и на време проведено у наставничком звању на Правном факултету. Радну каријеру је започео 1956. године у КУД-у „Абрашевић” у својству организатора програма, а у Југословенски библиографски институт прелази 1963. године као библиотекар. Наставничку каријеру у звању средњошколског професора за предмет Историја започео је 1967. године у „Машинском школском центру”. Од тада, па до одласка у пензију, није више напустио наставничку и истраживачку професију. Његова склоност ка истраживању одводи га 1975. године на рад у Југословенски институт за новинарство на радно место самосталног научног сарадника, а касније постаје директор међународног школског центра у истом Институту. У звање вишег предавача за предмет Општенародна одбрана и друштвена самозаштита СФРЈ изабран је 1979. године на Правном факултету Универзитета у Београду, за ванредног професора за предмет Одбрана и заштита изабран је 1988. године, а за редовног професора изабран је 1993. године.

У току своје плодне истраживачке и универзитетске каријере професор Симић написао је знатан број научних и публицистичких радова. Његова склоност ка истраживању запажа се нарочито приликом израде магистарске тезе и докторске дисертације.

У магистарској тези „Школе у Београду у време окупације 1941 – 1944. године” је на основу изворне грађе дао оцену стања школства и културе у окупираном Београду. У више наврата је истицао да је тај рад био на неки начин његов дуг родном граду и грађанима за патње којих је био очевидац у окупираном Београду. Тешко стање под окупацијом утицало је на њега да се од ране младости окрене слободарским идејама и левичарском покрету, остављајући у њему изражен осећај хуманизма. У магистарском раду је с филигрантском прецизношћу обрадио податке до којих је дошао и сваку своју тезу и закључак илустровао је егзактним показатељима. У докторској дисертацији документовано је доказао да је лист „Политика” својим садржајем и програмском оријентацијом настојала да се народи у новоформираној држави осећају равноправно, али и да се „испуњава воља народа”. Међутим, услед све јачег испољавања лажног парламентаризма и све већих кршења слобода, настоји преко својих садржаја да осуди став младе, националистички оријентисане грађанске класе. „Политика” тако постаје један од главних фактора који утичу на јавно мњење и својим деловањем је, по његовом мишљењу, дала велики допринос демократским, културним и политичким струјањима на југословенском простору. Ослањајући се на литературу, архивске податке и сећања појединих сарадника „Политике”, Симић је пружио нашој научној јавности низ значајних појединости. Тако је успео да баци нешто више светла и на ову скри-

вену и неприступачну програмску орјентацију која се провлачила од настанка листа, захваљујући којој је „Политика” могла имати снажан утицај на општа друштвена кретања.

Не само у својој докторској дисертацији, него и у другим радовима успевао је да на светло дана изнесе и такве податке које је могао да пронађе само неко ко је као он педантно, стрпљиво и неуморно трагао по архивама и библиотекама. Миша је био у томе био ненадмашан.

Но, он није само стао на овоме. Окренут историјским темама, безбедности и систему одбране, које захтевају неуморно трагање по документима и архивама, наставио је да с краћим и дужим прекидима то чини до краја свог живота. Чак и када је отишао у пензију наставио је свој трагачки посао. Написао је знатан број научних радова, међу којима се истичу: „Породица Рибникар и њихова улога у штампи у нас”, „Лист ‚Политика’ и његов утицај на ширење демократских идеја у периоду између два рата” (1987), „Улога историографије као фактора зближавања народа” (1977), „Београдски универзитет у окупационом периоду (1941–1944)” (1985), „Окупациони систем у Београду 1941–1944. године и ‚специјални рат’ према култури” (1983), „Окупациона управа Београда 1941–1944. године и њен однос према штампи”, „Београдска штампа крајем 19. и почетком 20. века” (1986), „Политика и студенти Београдског универзитета уочи Другог светског рата” (1987), „Специјални рат и средства информисања”, „Неконвенционални и психолошкопропагандни облици специјалног рата према СФРЈ и средствима јавног информисања” (1982), „С народом ‚Политика’ 1904–1915” (1989), „Олујни период – Правни факултет у Београду у време окупације (1941–1944)”, „Сто година Треће београдске гимназије” (1991), „Правни факултет у Београду у време окупације и првој години у ослобођеној земљи” (1992), „Правни аспекти система јавног информисања са освртом на слободу штампе и одбрану земље” (1994), „Улога и значај професора Слободана Јовановића у развоју научне публицистике у нас” и друго. Разноврсност тема, а ипак стална посвећеност истраживању образовног система и издаваштва у нас, представљају константу његовог опуса.

Његова наставна активност је такође била плодносна. За потребе наставе написао је више уџбеника: „Одбрана и заштита – теорија и систем” (1990) коауторски рад, „Одбрана и заштита – Међународне организације и јавно информисање”, Посебни део, коауторски рад (1992) и „Безбедност у свету и међународне институције са основама права информисања” (1993). Огледао се и у писању фељтона. Познати су му фељтони: „Развој и основне карактеристике средстава масовног комуницирања” (1981), „Средства информисања у ОНО и

ДСЗ” (1982), „Лист ‚Политика’ и демократске идеје између два рата” (1987) и др. У току своје универзитетске каријере учествовао је на више међународних и домаћих симпозијума. Радио је на неколико научних пројеката, од којих су најпознатији, „Историја новинарства у Србији”, „Ефекти гласила Скупштине СФРЈ на информисање делегација у бази”, „Комуникациони системи СФРЈ” и „Трагом јубилеја Треће београдске гимназије” (1992).

Остаће упамћен као врстан универзитетски наставник. Значајну пажњу посветио је хуманизацији предмета и осавремењавању наставе, уграђујући у њен програм историјске садржаје. Таквим радом је не само допринео развоју ове дисциплине, већ је знатно утицао на измене наставних планова из предмета Одбрана и заштита и Право одбране, који је осмислио у сарадњи са својим колегама на предмету. Држао је предавања и обављао испите из предмета ОНО и ДСЗ СФРЈ и на другим факултетима: на одељењу београдског Правног факултета у Ужицу, на Филозофском факултету, Технолошкометалуршком факултету и на Стоматолошком факултету Универзитета у Београду. Учествовао је у раду бројних комисија за одбране магистарских и докторских дисертација.

У раду са студентима долазила је до изражаја његова коректност, добронамерност и спремност да им помогне, уз увек присутно подсећање на њихову обавезу да само радом могу постићи успех. Та његова, скоро пословична блага строгост остала је као последица тешких времена у којима је стасавао не само он, већ читава његова генерација. Такав однос према млађима, уз класичне и неговане лепе манире и пажљиво опхођење, како са колегама, тако и са студентима, давали су му снажну личну карактеристику по којој је остао упамћен. Држао је како до своје речи, тако и до речи других, сматрајући да је непојмљиво да се лако и неодговорно изговарају. Због те своје особине сматран је за класичног, савесног и поштеносног универзитетског професора.

На крају, писац ових редова ће дозволити себи да у спомен на професора Симића изнесе и нека своја лична сећања. Од његовог доласка на Факултет заједно смо радили како на изградњи предмета за који смо били бирани, тако и на личном, стручном усавршавању. Често смо један другог били први саговорници у неким открићима или дилемама на које смо наилазили, које нисмо смели да поделимо са другима. Несебично ми је помагао када бих се сусрео са тешкоћама, као и сваки други млађи наставник, и увек пружао несебичну подршку колико је то у његовој моћи било. То је чинио и према другима, али уз сву пажњу да не буде наметљив.

Миодраг Симић је својим радом сврстао себе у светле ликове наставника Правног факултета Универзитета у Београду. Историчар у дубини душе, професор Симић се сели у новопостављени музеј Правног факултета, који ће његовом смрћу постати богатији за још једну биографију и још једну академску и животну причу. Повест Храма науке и знања добија још једно часно име – професора др Миодрага – Мише Симића. Нека му је вечна слава.